

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 6. De ieiunio: eius antiquitas, & vsus, quique ieiunij lege obstricti
essent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

De ieiunio; eius antiquitas, & usus; quique ieiunij lege obstricti essent.

CAP. VI.

Sed iam rerum ordo postulat, cum de confessione dictum sit, ut quaedam praecipua capita explicentur, quae ad Christianam satisfactionem ostendendam non parum sunt accommodata. Prius autem de ieiunio dicamus. Hec primis Apostolorum temporibus in usu non fuit: sicut Eunuchi exemplo factis baptismalibus a Philippo initiati S. Ambrosius testatur in Epist. ad Ephes. cap. 4. his verbis: postquam omnibus locis Ecclesia sunt constituta, & officia ordinata, aliter composita res est, quam coeperat: primam enim omnes docebant, & omnes baptizabant, quibuscumque diebus, aut temporibus fuisset occasio: nec enim Philippus tempus quaesivit, aut diem, quo Eunuchum baptizaret; neque ieiunium interponit. Ipsi tamen adhuc viventibus initio ipsorum argenti Ecclesiae Cornelius Centurio laudat: cuius novae regenerationis summis votis expectans, corpus ieiunio coercebat. quare scribit Amalarius Fortunatus lib. 4. de Eccles. Offic. cap. 18. hunc morem tenet nunc nostra Ecclesia in vigilia Pentecostes, quem praesignavit Cornelius, qui, ut mereretur accipere baptismum, hora nona erat ieiunans in domo sua. Quae cum ita habeant, manifestum est, liberum ea tempestate fuisse ieiunia vel inire, vel omittere. Sed postea

Ieiunia baptismalium in usu non erat initio Ecclesiae.

Ieiunium Cornelij ante baptismum.

Ieiunium inire, vel omittere, liberum erat Apostolorum tempore.

Ieiunij ne-
cessitas an-
te baptif-
mum quã-
do incœ-
perit.

voluntatis locum lex, & necessitas occu-
factumque, vt sine legitima ciborum
poribus abstinentia, nullus ad diuina
tem baptismatis deferretur. De quo
nemini continget, cui in mentem veni-
tres, cum de eo loquuntur, imperandi
lam adhibere, Authorem Constitutio-
lib. 7. cap. 23. ante baptismum ieiunet, qui
tizandus; Clementem Pap. I. Epistola
fic. Sacerd. & Cleric. si quis fidelis ieiunare
stere, & desiderat baptizari, ieiunium
operam impendat; Concilium Carthagen-
4. cap. 88. baptizandi nomen suum dicit,
sub abstinentia vini, & carnum, ac maxime
stione crebra examinari, baptismum peruenire
S. Anselmum cap. 3. Matthi. Unde et
mens, & quidam alij sancti viri illis, qui
vixerant, & conuersi baptizari volebant, ieiunium
abstinentia, vel etiam plures ad preparandum
iungebant. Potest etiam pro eadem re
argumentum ex Tertulliano elici: nam
bapt. cap. 19. cum varia penitentia
quibus baptizandi ad placandum Deum
expianda peccata vti solebãt, referre
posuisset; ingressuros, inquit, baptismum
bus crebris, ieiuniis, & genicularionibus, et
gillis orare oportet. Neque aliud inueniunt
S. Iustinus martyr, cum omnes eos, qui
impura infidelitatis tenebris radiis diuini
minis illustrabantur, certam ieiunij lege
cendos esse, multo ante pronunciauit eccle-
polog. ad Antonium Pium: quicquid peccatum
fuerint, & crediderint, vera esse, quia a nobis non

dicuntur, ac vivere seita posse receperint: o-
 ciborum... remissionem docentur. Cyrillus vero Hierosoly-
 mitanus catech. 3. mystagog. eos, qui baptizari
 cupiunt, monet, vt ieiunio corpus exerceant:
 qualibet (inquit) serpens in angustum intrans, depo-
 nit sententiam, & vetustatem per coarctationem
 exiit, corporeque denno toto renouatur. sic & tu in-
 tra per angustam portam, & strictam, affligens te ip-
 sam per ieiunium. & paulo post celestis gratiae
 cumulum iisdem a Deo precatur, quo ieiunij
 tempus religiosè contere, & peccatorum ve-
 niam consequi possint: *faxit Deus, vt vos omnes
 carum ieiunij perficiatis, recordantes ea, qua volis
 dicta sunt, fructificantes in operibus bonis, & incon-
 taminate spiritali sponso assistentes, remissionem pec-
 catorum consequamini a Deo.* Atque huic etiam
 fauent S. Gregorij Nazianzeni verba orat. 40.
 in sanct. lauacr. vbi cum catechumeno loqui-
 tur: *bona auxilia erunt tibi ad ea, qua desideras,
 consequenda, vigilia, ieiunia, humi dormiturationes,
 orationes, lachrymae, arumna, indigentium opitula-
 tio, &c.* Nam mens eius, & consilium fuit, ea
 catechumenis tradere, quorum exercitatione,
 & vltu baptismum obtinere possent. Manifesta
 etiam huius rei testimonia legimus apud Ru-
 pertum Abbatem; vt cum lib. 4. de Diuin. Of-
 fic. cap. 19. de scrutiniij maximi tempore scribit:
*tertio quarta feria potius, quam quinta, vel sexta
 maximum scrutinium celebratur, vt ieiunantes, &
 vasa sua suscipienda gratia prapayantes, quindecim
 dies ieiunij, vsq; ad diem, quo Dominus est crucifixus,
 habeant. & paucis interiectis: dum quarta feria*

Exempla
 eorum, qui
 ieiunium
 baptismi o-
 pra milerunt.

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

scrutinia celebrantur, & sequentes quidem
ieiunij, atque doctrinae fidei expenduntur, quae
sua pulchra, ut Luna, ad plenitudinem profin-
gulum autem exempla haec sunt. Calixtus
Papa I. Palmarum consuli, qui abiecit
Deorum superstitione, ad Christum con-
vertierat, inediae tempus praefixit: videlicet
Surium de martyr. S. Calix. Pap. & locum
antiquissimis Ms. codicibus excerpto: *in*
ei Calixtus ieiunium. Caius Pontifex Max-
priusquam baptisate initiaretur, ieiunium
gem indixit, testantibus gestis S. Sufianus
ginis, quae Notarij Romanae Ecclesiae ex-
runt: *indixit ergo illi Caius Episcopus ieiunium*
Triphonia Decij uxore, & filia eius Cyri-
so Christianae religionis tyrocino, iustitiam
bytero praecipiente, corpus ieiunio cre-
runt, legimus enim in vita S. Sebastiani
Surium; *eas cum gaudio excepit B. Iustina*
ter, indixitque illis ieiunium ad septem dies. S.
realis, cum discussa mentis caligine porta-
retur veritatis luce, atque ab impio deum
cultu ad Christi religionem traduci cepit.
S. Getulij iussu, tribus diebus inedia m-
uit, quod Laurentij Suriij auctoritate
stat, in vit. SS. Getul. Cereal. Amant. &
cior, ex egregio Ms. codice referentis: *Calix-*
lius ad poenitentiam eum adhortabatur, sum-
ei triduanum indixere ieiunium. S. Domna
steaquam sacra catechesi initiata fuit, aliquot
diebus ieiunio indulgit, de quo Simeon Me-
phraestes in vita SS. Ind. & Domn. & locis
loquitur: *ille autem cum modulate divinis*

Exempla
eorum, qui
ieiunium
baptismo
praemise-
runt.

Ieiunium
Constanti-
ni ante ba-
ptisum.

et scripturas, & veneranda Christi cruce eam ob-
 spectans, tunc qui dem eam facit catechumenam: &
 postea, qua de more prius sunt, fieri à pio quodam
 Diacono: erat autem ei nomen Agapius. Illa vero
 cum & his, & ieiunio, & orationi simul vacaret,
 non minus hæc agens studebat latere, quam hæc facere.
 Nonerat itaque aliquis, qui horum esset conscius, nisi
 solus quidam Eanuchus, qui erat ei virtute similis.
 Anno ergo, quando venit tempus præstitutum, asse-
 quantur baptismum. Constantino Imperatori,
 baptismum postulanti, à S. Syluestro impera-
 tum fuit, vt ante corpus ieiunio exerceret: si-
 cur ipsemet fateatur in edict. ad Syluest. indixit
 nono præsentis tempus intra palatium nostrum La-
 teranense, in vno cilicio, & de omnibus, quæ à nobis
 impie peracta, atque iniuste disposita fuerant, vigi-
 liis, ieiuniis, atque lacrymis, & orationibus apud
 Dominum Deum nostrum Iesum Christum saluato-
 rem veniam impetremus: & Simeon Metaphra-
 stes tradit in vit. S. Syluest. oportet ergo, te prius ie-
 iunare, o Imperator: Item Nicephorus Callistus
 lib. 7. hist. Eccl. cap. 33. pro purpura saccum sumit,
 & diebus septem ieiunio, & orationi vacat, ita vt
 Syluester inserat. Idem Syluester Helenæ Impe-
 ratrici, & aliis pluribus, qui vitæ prioris tædio
 capti, lauacro baptismatis tingi postulabant,
 ciborum stas temporibus abstinentiam in-
 iunxit: si credere par est Simeoni Metaph. qui
 in vit. S. Syluest. inquit: Vir autem ille Apostoli-
 cas, omnibus in Dominum nostrum Iesum Christum
 credentibus eum propitium futurum pollicitus, cum
 illi, qui diuinum volebant asequi baptismum, ieiunium
 præcepisset, & sanctificationem, dissoluit conuentum.

G g iij

Helena an-
 te bap-
 tismum iei-
 nauit.

Ex Ms.
codic. apud
Sur.

Chromatius, urbis Romæ præfectus, peccatis
rias fraudes, & piacula, scelerum confite
ictus, S. Polycarpum adiit, opem, & de
mum petiturus, quem sanctus vir benigne
humaniter excipiens, indicto trimum
ieiunio, baptisinate obsignavit, de quo in
S. Sebast. scribitur: *tunc sanctus Polycarpus*
baptizavit eum, indixitque ei triduanum ieiunium
Syranno mulier gentilis, quæ Christianæ
tix adscribi flagitabat, ante baptismi man
beato Satyro Episcopo religiosa ablinere
ieiuniique lege obstricta fuit, scribente
Treuirensi in vit. S. Donati: *ut fidem ipse*
cepit, gratias Deo agens, indixit ei ieiunium,
lus Episcopus Iudæo, qui baptismi can
eum accesserat, ægre ferenti ieiunium præ
psit, de quo apud Socratem lib. 7. histor. Eccl.
cap. 17. scriptum est: *laudavit quidem ille*
propositum: verum baptisma illi se datum non
uit, nisi prius in doctrina fidei instructus esset, ac
plures dies ieiuniis vacasset. Iudæus itaque
animi sententiam ieiunare coactus, diligentius
bat, obsecrans, ut baptizaretur. Burgundione
Theodosio Iuniore Imperante, Christi religio
nem amplexos, loci Episcopus non nisi post
fractum ieiunio corpus, baptismi sacramen
expiauit: quemadmodum tradit idem Socra
tes lib. 7. hist. cap. 30. in hunc modum: *cum*
septem dies præscripsisset ad ieiunandum, eosque in
erudiuisset, octavo die lauacro baptismatis tinxit,
cui pace dimisit. Armeniorum rex Teridates, Ro
gina, soror, reliquiq; proceres, antequam bap
tismi compotes efficerentur, S. martyre Gre

habente, diu ieiunio operam dedere; nisi falsa
 sunt, quæ in vit. S. Greg. martyr. mag. Armen.
 apud Simeonem Metaphrastem legimus: cum
 ipse ergo triginta dies eis ieiunium imperasset, &
 rationem, ab ipso Rege incipiens, & a Regina, &
 fratre, & per eos postea, qui magistratus gerebant, &
 per ceteros demum persuadens, baptizat omnes in Eu-
 angelium. S. Gregorius Papa, cum perlarum esset,
 multos Iudæorum, qui Agrigentinum agrum
 incolabant, diuini spiritus afflatu, Christianam
 religionem amplecti velle, Faustinum Defen-
 sorem, ad Episcopum loci misit, vt, arrepta
 bene agendi occasione, mortalium gregem,
 post aliquot dierum abstinentiam, vitali fonte
 hauriret. sicut Iacobus Diaconus in vit. S. Gre-
 gor. epistolam eius ad Faustinum Defensor. refe-
 ret. ait: cum Episcopo loci ipsius loquere, vt peni-
 tentia, & abstinentia quadraginta diebus indicta,
 aut die Dominico, aut, si celeberrima festiuitas sortasse-
 retur, eos Omnipotentis Dei misericordia prote-
 gere, baptizeret. Et demum Teudo Bauarorum
 dux, posteaquam Christianis mysteriis initiari
 postulauit, sacra catechesi, & fidei documen-
 tus imbutus, a sancto Ruperto Vangionum,
 deinde Salisburgensi Episcopo ieiunij, absti-
 nentiaque normam suscepit: scribente Suri-
 o in vita ipsius S. Ruperti: porro sanctus Rupertus in-
 dicit ieiunij, de cælestibus mysteriis Ducem insti-
 tuit, & in vera fide confirmavit, effecitque, vt de-
 monum cultui prorsus renunciaret, & postremo in
 nomine sacrosanctæ Trinitatis baptizauit. Quare
 manifestus est Glossæ error, quæ in Gratian.
 consecr. distin. 4. cap. 60. Concilij Cartha-

gineus verba, baptizandi nomen sumo de
 diu sub abstinentia vini, & carnum baptizandi
 percipiant. de consilio, non lege expoluit. et
 præterquam quod ex contextu ipso facile
 trarium deducitur, in eo etiam opinio
 ius aperte falsitatis coarguo, quod ipsi
 tibus, quorum tenera ætas cibi impatiens
 instante sacri baptismatis tempore, quæ
 certam alimoniam ad ieiunij legem subtra
 bant. Nec ego tam lenis, aut tam vanus
 qui affingere aliquid in re præsertim tan
 possim, aut velim. testis est S. Augustinus
 stol. 28. ad S. Hieronym. vbi recenset
 de animorum origine sententias, cupit
 ri, quam potissimum aduersus Pelagianos
 qui debeat: quia, inquit, tenemus de hære
 tiam tuam concincentem catholica fundatissimam
 qua & Ioviniani Vaniloquia redarguunt, ad
 sti testimonium ex libro Iob, nemo mundus in
 stituo, nec infans, cuius est diei vnus dies
 terram: Vbi ieiunare paruulos propter ipsam
 nale peccatum merito coactos esse, dixisti, nec
 uenienter abs te quero, hunc reatum anima
 traxerit, unde oporteat, eam etiam in illa
 sacramentum Christianæ gratiæ liberari. quæ
 cum de ieiunio ante baptismum intelligitur
 esse, facile apparet, quia dicit, inedia
 afflicta esse, propter maculâ originis vitio
 tractam, quæ in iis, qui Christiana facti
 perunt, penitus abolita est. Et si plura testi
 monia, vel coniecturas quaramus, ex contextu
 & veterum Patrum monumentis facile
 colligere, in quibus paruulos, cum carnis

Ieiunium
 ante bap
 tismum in
 usu etiam
 infantibus,

menorum ordini adscripti fuissent, maiora
 yeeni temporis ieiunia pie, ac religiosè coluif-
 se, mentio est. Sic enim Concilium Bracaren-
 se 2. c. 9. tertio autem die, celebratis hora nona, siue
 decima missis, dimisso populo, precipiant Quadrage-
 sima seruare ieiunia, & mediante Quadragesima ex
 signati diebus baptizandos infantes ad exorcismi
 purgationem offerre. Atque id præterea Albinus
 Flaccus testatum reliquit lib. de Diuin. Offic.
 cap. de Domin. Palmar. cum rationem capita
 abluendi assignans, hæc habet: capita lauantiu
 uero hunc diem appellat vulgus, quia tunc mos est la-
 uare capita infantium, qui vngendi sunt sabb. sar-
 sabb. ne forte obseruatione Quadragesima sordidati ad
 uenthorum accederent. Frustra vero ablutionis
 causam in externas sordes, quadragenario tē-
 pore conceptas, retulisset, nisi etiam eos solen-
 nia Quadragesimæ ieiunia celebrasse sibi per-
 suasissimum fuisset. Quod si a quadraginta
 dierum ieiunio pueri baptizandi non fuere im-
 munes: cum hoc solennem baptismi diem præ-
 currat sequitur, etiam pueros ante baptismū
 ieiunasse. Verum, ut video, rei difficultate vr-
 gemur præcipue: quoniam infantes tandiu à
 cibis abstinere, nec tutum erat, nec suæ, aut pa-
 rentū quieti accommodatum. Quod si ita est,
 nunquam id fieri poterit. at quo die sacra ba-
 ptismatis mysteria celebrabantur, etiam eos
 integrati famem vsque ad vesperam attulif-
 se, nullus est, qui dubitet, igitur & inediam
 perferre ante baptismum potuerunt. Adde,
 quod etiam Reges, & reliqui gentium domi-
 ni, cum salutis fonte muniti postulabant in se

Infantes
 Quadrage-
 simam ob-
 seruabant.

Baptismi
 die etiam
 infantes ie-
 iunabant.

Ieiunabant
etiam Re-
ges ante
baptismū.

ieiunio animaduerrere iubebantur, vt de The-
phonia Decij vxore, & Cyrilla eius filia, He-
na, Constantino, atque Armenia Rege huius
docuimus. Quare, cum Principes natura
ciles sint ad ea eligenda, quæ magis delectant
si ante baptismum ieiunia detrectare possent,
vix est, vt credam, eos ieiunia immo
fuisse.

Fideles pro baptizandis ieiunasse, eorum, qui in
tecoste baptizandi erant, ieiunium ostendit,
deque ieiunandi occasione,
& origine.

CAP. VII.

Ieiunium
fidelium pro
baptizandis.

Immo religio ieiunij ante baptismum
fuit apud veteres, vt præter eos, qui bap-
tismi gratiam adepturi erant, sepiissime alij
Christiani in ediam perpessi fuerint: præter
veto, cum quis in cælo dignitatis gradus
stitutus, ad Christi cultum adducendus
vel grauis Ecclesiæ casus postulare videbatur.
Qua de re S. Iustinus Martyr. Orat. ad Anto-
nin. Pium sic ait: quicumque persuasi fuerint,
crediderint, vera esse, quæ à nobis traduntur, et
cuntur, ac viuere se ita posse receperint: orant
nantes, & petere à Deo priorum peccatorum rem-
sionem docentur, nobis cum illis una & orantibus
ieiunantibus. Atque summus Christiane reli-
gionis Antistes ille Syluester, priusquam Cos-